

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ	สิ่งแวดล้อมกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจใน
	ผู้สูงอายุของจังหวัดพะเยา
ชื่อผู้เขียน	นางสาว กนิษฐา ธรรมพิทักษ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม
คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ	อ.ดร. สมชาย เตียวกุล ประธานกรรมการ
	รศ. สงคราม เขาวนศิลป์ กรรมการ
	อ.ดร. สุภาพร นาคบัลลังก์ กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจในผู้สูงอายุ และ ศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจในผู้สูงอายุที่มีลักษณะประชากรแตกต่างกัน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 153 คน คือ กลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่เป็นโรคหัวใจจำนวน 100 คน และ กลุ่มผู้ป่วยโรคหัวใจจำนวน 53 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for windows โดยใช้สถิติ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน t-test One-way ANOVA และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ

ผลการศึกษา พบว่า

1. กลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่เป็นโรคหัวใจมีสิ่งแวดล้อมทางชีวภาพที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจด้านการแสดงความรู้สึก ($p < .01$) และสิ่งแวดล้อมทางสังคมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจด้านการทำงานที่ต้องใช้กำลัง ($p < .01$) แต่สิ่งแวดล้อมทางสังคมกับพฤติกรรมแสดงความรู้สึกมีความสัมพันธ์ในลักษณะแปรผกผันกัน ($p < .05$) ส่วนกลุ่มผู้สูงอายุที่เป็นโรคหัวใจ พบว่า สิ่งแวดล้อมทางสังคมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจด้านการออกกำลังกายและด้านการแสดงความรู้สึก ซึ่งทั้งหมดมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการเกิดโรคหัวใจในกลุ่มตัวอย่าง พบว่า สิ่งแวดล้อมทางชีวภาพมีผลต่อกลุ่มผู้ป่วยโรคหัวใจมากกว่า ส่วนด้านพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจในเรื่องการออกกำลังกายพบว่า ในกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่เป็นโรคหัวใจ

จะมีพฤติกรรมการออกกำลังกายน้อยกว่ากลุ่มผู้ป่วยโรคหัวใจ โดยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ในผู้สูงอายุที่ไม่เป็นโรคหัวใจนั้น พบว่า ผู้ชายมีพฤติกรรมการบริโภคซึ่งเสี่ยงต่อการเป็นโรคหัวใจมากกว่าเพศหญิง ที่ระดับนัยสำคัญ .01 ส่วนกลุ่มที่มีอาชีพค้าขายและเกษตรกรรม มีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจน้อยกว่ากลุ่มที่ไม่มีอาชีพ เนื่องจากใช้แรงงานหนักน้อยกว่า ที่ระดับนัยสำคัญ .05 สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุที่เป็นโรคหัวใจนั้น พบว่า กลุ่มที่มีน้ำหนักน้อยมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจมากกว่ากลุ่มที่มีน้ำหนักมาก โดยมีการออกกำลังกายที่น้อยกว่า อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และกลุ่มที่เรียนหนังสือระดับมัธยมศึกษามีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจน้อยกว่ากลุ่มที่เรียนระดับประถมศึกษาหรือกลุ่มที่ไม่ได้เรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

Independent Study Title	Environment and Risk Behaviors of the Elderly Heart Disease in Phayao Province	
Author	Miss Kanittha Thambhitaks	
M.A.	Man and Environment Management	
Examining Committee	Lecturer Dr. Somchai Teaukul	Chairman
	Associate Prof. Songkram Chowsilpa	Member
	Lecturer Dr. Supaporn Nakbunlung	Member

Abstract

The purpose of this study was to study the relationship between the environment and risk behaviors to the development of heart disease in elderly people and to study these risk behaviors in different population characteristics. The total of 153 subjects consisted of 100 non-heart diseased and 53 heart diseased patients. The instrument used was a set of questionnaires which approved by the experts to have a content validity. Data was analyzed by SPSS for windows and the statistics used were frequency, percentage, arithmetic means, standard deviations, Pearson's product moment correlation coefficient, t-test, One-way ANOVA and Scheffe's procedure for comparison.

The results of this study showed that

1. The non-heart diseased group had the biological environment which was related to the risk behaviors of the emotional expression score ($p < .01$) and the social environment was correlated with the risk behaviors on strenuous energetic ($p < .01$). There was an inverted correlation between social environment and emotional expressional behaviors ($p < .05$). In the heart diseased group, significant relationship was found between social environment and heart diseased risk behaviors in exercise and emotional expression parts at $p < .01$ and $p < .05$ respectively.

Comparison between different environmental aspects revealed that the biological environments had more effect on the heart diseased subjects than on the non-heart diseased ones.

The non-heart diseased subjects had less exercise than the heart diseased subject. The differences were significant at .05 level.

2. In the non-heart diseased group, it was found that man had a higher risked food consumption behavior than woman at .01 level. Subjects with occupations of trading and farming had less risk of heart disease due to having less strenuous energetic behavior than those who are jobless. In the heart diseased elderly subjects, the lower body weight subjects had a higher risk of heart disease at .05 level. Subjects with higher school grades had less risked exercise behavior than lower educational levels at .01 and .05 respectively.